

A

آزمون آزمایشی ۴ اردیبهشت

دفترچه پاسخ تشریحی

ویژه پایه دهم

گروه آزمایشی علوم انسانی

مرحله
۱۱

۱۴۰۴-۱۴۰۵

گزینهدو
مؤسسه آموزشی فرهنگی

تذکرات مهم ↓

➤ آزمون پیشرفت تحصیلی مرحله ۱۲ گزینه دو، در روز جمعه ۱۱ اردیبهشت ۱۴۰۵ برگزار می گردد.

➤ دانش آموز گرامی، جهت استفاده از خدمات اختصاصی خود مانند کارنامه های هوشمند بعد از آزمون ارزشیابی، بانک سؤال گزینه دو، رفع اشکال هوشمند و...، با استفاده از شماره داوطلبی (به عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به عنوان رمز عبور) وارد وبسایت گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir شوید.

➤➤ در صورتی که اینترنتی ثبت نام کرده اید، رمز عبور شما همان رمزی است که خودتان انتخاب نموده اید.

➤ کارنامه های آزمون ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مرحله ۱۱ به صورت کامل، با فاصله زمانی کوتاهی پس از آزمون مطابق اطلاعیه اعلام شده، بر روی پایگاه اینترنتی گزینه دو به آدرس www.gozine2.ir قرار می گیرد. در صورت بروز اشکال در دریافت کارنامه، موضوع را از طریق نمایندگی شهر خود پیگیری نمایید.

دانش آموز گرامی، شما می توانید با اسکن تصویر بالا به وسیله گوشی هوشمند و یا تبلت خود، به صفحه اینستاگرام مؤسسه گزینه دو وارد شوید.

[gozine2.ir](https://www.instagram.com/gozine2.ir)

مدیر واحد آموزش تخصصی: محمدرضا محمدهاشمی

معاون تولید محتوا: علی الفتی

گروه ریاضی

امیرمحمد سیدشاکری

کارشناسان	طراحان	مسئول درس: علی افضل زاده
سید مهدی عابدی • سید علی موسوی راد	سید امیرمحمد سیدشاکری • علی فرمد	دستیاران: عباس سعیدی - وحید جعفری
علی صادقی • مانی خداینده	سعید اکبرزاده • هادی کاظم نژاد	مسئول درس: سعید اکبرزاده
حسین خواجهوند • مانی خداینده	امیدرضا پورحسینی	دستیار: هادی کاظم نژاد
پوپک مقدم	محمد خانگلدی	مسئول درس: سعید اکبرزاده
امیرحسین حریری • ایمان حسین زاده	علیرضا صحرایی • عباس مالکی	دستیار: فرهاد فرزامی
		مسئول درس: ایمان اردستانی
		دستیاران: وحید جعفری - مهدی پوررضایی
		مسئول درس: حسین افسری
		دستیاران: مهدی پوررضایی - عباس مالکی

گروه علوم

محمد حسین کشانی

کارشناسان	طراحان	مسئول درس: بتول خواجه پور
علی جوهری • علیاد حاتمی • نرگس حسینی	سعید خورشیدی نسب • رضا بهنامی	دستیار: منصور داودوندی
مریم گلی حسن لو	یوسف صباغی • محسن داودی	دستیار: ساناز دریکوندی
محمد احمدی	محمدعلی توسلی فر • یاسر راش • بابک اسفندی	مسئول درس: سعید حامد میرقادری
فرزانه صاعدی • حسن علیمحمدی • روزبه اسحاقیان	فرزانه رجایی • عباس روزبهانی	دستیار: حسین سعادت
		مسئول درس: شکیبیا کریمی

گروه انسانی

اکبر آخوندی

کارشناسان	طراحان	مسئول درس: محمدرضا پیرو
محمدصادق حسام زاده • محمدصدرا حسینی	هادی قورزایی • محمدحسین صفایی • حمزه کریم تباح فر • امیرمهدی اسفندی	دستیار: سپهر سالارکیا
مهتاب شیرازی • هستی ناصح	الهام میرزایی • مبینا تاجیک	مسئول درس: الهام رضایی
علی شکرلی • فاطمه یاری	نگین تربیتی • حسین سعادت بهشتی	دستیار: فاطمه صفری
فاطمه نظری • مهتاب شیرازی • سارا حمزه • صبا پهلوان	سید محسن ماهینی • جواهر فرحات • امینه کارآمد	مسئول درس: سیده ضحی سکاکی
مهتاب شیرازی • محمدصدرا حسینی	ولی برجی • حمیدرضا قائد امینی • آریا ذوقی	دستیار: ثنا کاشیان
مهتاب شیرازی • محمدصدرا حسینی	مهسا اصغری • سیده ساره زاهدی	مسئولین درس: پویا رضاداد
مهتاب شیرازی • محمدصدرا حسینی	سیده ساره زاهدی • الهه ریاحی نسب	محمدحسین حقیقت
ابوالفضل میرمحمدی • امیررضا علیزاده	محمدحسین خدام • فاطمه شریف زاده • محسن انصاری	مسئول درس: سیده ساره زاهدی
کوثر رعدی	آیدانا رستمی • محمدرضا مبارکی • آرش بدری	مسئول درس: الناز گنج کار
		دستیار: الهه ریاحی نسب
		مسئول درس: سعید رحیمیان
		دستیاران: محمدحسین خدام - فرزاد مختاری نژاد
		مسئول درس: امیر محمدبیگی
		دستیار: محمدرضا مبارکی

ریاضی

۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۳، درس ۲)

خوبه اینو بدونی

- اگر همه داده‌ها با هم برابر باشند، میانگین داده‌ها برابر با هریک از داده‌هاست.
- «مد»، مقداری از متغیر است که بیشترین فراوانی را دارد. مد یکی از معیارهای گرایش به مرکز است. برای محاسبه مد فقط کافی است فراوانی داده‌ها را با هم مقایسه کنیم. البته مد ممکن است منحصر به فرد نباشد. مد، ملاک تصمیم‌گیری در رأی‌گیری‌هاست.
- به طور کلی، برای برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری، میانگین بهتر از میانه است.
- یک استنباط درست از داده‌ها، تنها چیزی نیست که شما در یک بررسی آماری خواهان آن هستید؛ خواسته دیگر ما برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری است.

جوابش اینه

به طور کلی، برای برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری، میانگین بهتر از میانه است، پس گزینه ۴ نادرست بوده و پاسخ است.

۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۳، درس ۳)

خوبه اینو بدونی

- میانه: پس از مرتب کردن داده‌ها، مقداری که تعداد داده‌های بعد از آن، با تعداد داده‌های قبل از آن برابر است، «میانه» نام دارد. اگر تعداد داده‌ها زوج باشد، میانه برابر با میانگین دو داده وسطی مرتب شده است.
- میانه داده‌های قبل از میانه را «چارک اول» می‌نامند و با Q_1 نمایش می‌دهند و میانه داده‌های بعد از میانه را «چارک سوم» می‌نامند و با Q_3 نمایش می‌دهند.
- دامنه میان چارکی را با IQR نمایش می‌دهند که برابر است با: $IQR = Q_3 - Q_1$

جوابش اینه

ابتدا مقادیر میانه و چارک‌های اول و سوم را به دست می‌آوریم:

$$4, 6, 8, 8, 12, 18, 20, 22, 26, 30, 30, 34, 42, 44, 48, 54, 56$$

$$Q_1 = \frac{8+12}{2} = 10$$

$$Q_2 = 26$$

$$Q_3 = \frac{42+44}{2} = 43$$

$$IQR = Q_3 - Q_1 = 43 - 10 = 33$$

بنابراین دامنه میان چارکی (IQR) برابر است با:

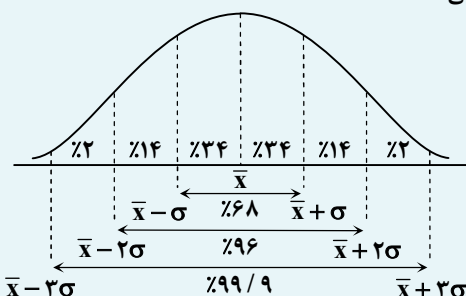
▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۳، درس ۳)

۳- پاسخ: گزینه ۳

خوبه اینو بدونی

- پراکندگی در خم بهنجار یا منحنی نرمال: اگر تعداد داده‌ها زیاد باشد، بافت‌نگاشت (هیستوگرام) آن‌ها را می‌توان به صورت یک خم تصور کرد. اگر این خم به صورت یک «زنگ» باشد، به آن خم بهنجار گفته می‌شود.
- این اطلاعات به طور مختصر در شکل زیر قابل مشاهده است (مقادیر روی نمودار تقریبی هستند):

- تقریباً ۹۹/۹ درصد از مشاهدات در فاصله سه برابر انحراف معیار از میانگین قرار دارند: (بین $\bar{x} - 3\sigma$ و $\bar{x} + 3\sigma$)
- تقریباً ۹۶ درصد از مشاهدات در فاصله دو برابر انحراف معیار از میانگین قرار دارند: (بین $\bar{x} - 2\sigma$ و $\bar{x} + 2\sigma$)
- تقریباً ۶۸ درصد از مشاهدات در فاصله یک برابر انحراف معیار از میانگین قرار دارند: (بین $\bar{x} - \sigma$ و $\bar{x} + \sigma$)
- توان دوم انحراف معیار را «واریانس» می‌نامند.

واریانس داده‌ها برابر با ۴ است، پس انحراف معیار برابر با ۲ می‌باشد و چون میانگین برابر ۲۵ است، پس محدوده بین ۲۳ تا ۲۷، مقادیری هستند که به اندازه یک انحراف معیار از میانگین فاصله دارند:

$$\begin{cases} 23 = 25 - 2 = \bar{x} - \sigma \\ 27 = 25 + 2 = \bar{x} + \sigma \end{cases} \Rightarrow \bar{x} - \sigma < x < \bar{x} + \sigma$$

براساس منحنی نرمال، ۶۸ درصد داده‌ها در محدوده بین ۲۳ و ۲۷ قرار دارند و گزینه ۳ پاسخ است.

۴- پاسخ: گزینه ۱ **▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۳، درس ۲)**

- اگر n مشاهده به صورت x_1, x_2, \dots, x_n داشته باشیم، میانگین آن‌ها را با نماد \bar{x} نشان می‌دهیم و به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

- پس از مرتب کردن داده‌ها، مقداری که تعداد داده‌های بعد از آن با تعداد داده‌های قبل از آن برابر است، «میان» است. اگر تعداد داده‌ها زوج باشد، میان» برابر میانگین دو داده وسطی مرتب شده است.

میانگین داده‌ها را برابر با $13/5$ قرار داده و مقدار b را محاسبه می‌کنیم:

$$13/5 = \frac{13 + 9 + 8 + 12 + 14 + 15 + (2 \times 16) + 17 + b}{10} \Rightarrow 13/5 = \frac{120 + b}{10} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} b + 120 = 135 \Rightarrow b = 15$$

با جایگذاری مقدار b ، داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب کرده و سپس میان» آن‌ها را به دست آوریم:

۸, ۹, ۱۲, ۱۳, ۱۴, ۱۵, ۱۵, ۱۶, ۱۶, ۱۷

$$\text{میان»} = \frac{14 + 15}{2} = 14/5$$

بنابراین میان» داده‌ها، برابر با $14/5$ بوده و گزینه ۱ پاسخ است.

۵- پاسخ: گزینه ۲ **▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۳، درس ۳)**

- پس از مرتب کردن داده‌ها، مقداری که تعداد داده‌های بعد از آن با تعداد داده‌های قبل از آن برابر است، «میان» است. اگر تعداد داده‌ها زوج باشد، میان» برابر با میانگین دو داده وسطی مرتب شده است.

- در یک سری داده‌های آماری مرتب شده، میان» داده‌های قبل از میان» را «چارک اول» نامیده و با Q_1 نمایش می‌دهیم و میان» داده‌های بعد از میان» را «چارک سوم» نامیده و با Q_3 نمایش می‌دهیم.

- اگر n مشاهده به صورت x_1, x_2, \dots, x_n داشته باشیم، «میانگین» آن‌ها را با نماد \bar{x} نشان می‌دهیم و به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

- اگر n مشاهده به صورت x_1, x_2, \dots, x_n داشته باشیم، واریانس آن‌ها را با نماد σ^2 نمایش می‌دهیم که به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\sigma^2 = \frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n}$$

ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم و سپس مقادیر میان» و چارک‌ها را به دست می‌آوریم:

$$\begin{array}{ccccccc} 60, & \boxed{61, 63}, & \boxed{64, 66}, & \boxed{67, 69}, & 70 \\ \downarrow & \downarrow & \downarrow & \downarrow & \\ Q_1 = \frac{61+63}{2} = 62 & Q_2 = \frac{64+66}{2} = 65 & Q_3 = \frac{67+69}{2} = 68 & & \end{array}$$

بنابراین داده‌های بین چارک اول و سوم، به صورت ۶۳، ۶۴، ۶۶، ۶۷ می‌باشد و میانگین آن‌ها برابر است با:

$$\bar{x} = \frac{63 + 64 + 66 + 67}{4} = 65$$

اکنون واریانس داده‌های بین چارک اول و سوم را محاسبه می‌کنیم:

$$\sigma^2 = \frac{(63-65)^2 + (64-65)^2 + (66-65)^2 + (67-65)^2}{4} = \frac{(-2)^2 + (-1)^2 + 1^2 + 2^2}{4} = \frac{10}{4} = 2.5$$

۶- پاسخ: گزینه ۲ **▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۳، درس ۳)**

- اگر داده‌ها با هم برابر باشند، انحراف معیار و واریانس آن‌ها برابر صفر می‌باشد و بالعکس؛ اگر انحراف معیار یا واریانس تعدادی داده، برابر با صفر باشد، همه داده‌ها با هم برابرند.

- اگر n مشاهده به صورت x_1, x_2, \dots, x_n داشته باشیم، «میانگین» آن‌ها را با نماد \bar{x} نشان می‌دهیم و به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

از آنجا که انحراف معیار داده‌ها، برابر با صفر است، پس همه داده‌ها با هم برابرند:

$$x + 5 = 7 = 3 - 2y \Rightarrow \begin{cases} x + 5 = 7 \Rightarrow x = 2 \\ 3 - 2y = 7 \Rightarrow y = -2 \end{cases}$$

حال با جایگذاری مقادیر x و y در داده‌های $x^2 + y^2, 2 - y, 1 - 2x$ ، به داده‌های $8, 4, -3$ می‌رسیم که میانگین آن‌ها برابر است با:

$$\bar{x} = \frac{-3 + 4 + 8}{3} = 3$$

۷- پاسخ: گزینه ۲ **▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۳، درس ۲)**

- اگر همه داده‌ها را با عدد ثابتی جمع (یا تفریق) کنیم، میانگین داده‌ها با آن عدد ثابت، جمع (یا تفریق) می‌شود.

- اگر همه داده‌ها را در عدد ثابتی ضرب (یا تقسیم) کنیم، میانگین داده‌ها در آن عدد ثابت، ضرب (یا تقسیم) می‌شود.

اگر میانگین داده‌های x_1, x_2, \dots, x_5 را برابر با \bar{x} در نظر بگیریم، آنگاه میانگین داده‌های $1 - 2x_1, 1 - 2x_2, \dots, 1 - 2x_5$ برابر با $1 - 2\bar{x}$ است. حال طبق فرض سؤال داریم:

$$2\bar{x} - 1 = 11 \Rightarrow 2\bar{x} = 12 \Rightarrow \bar{x} = 6$$

بنابراین میانگین داده‌های $\frac{x_1}{2}, \frac{x_2}{2}, \dots, \frac{x_5}{2}$ برابر با $\frac{\bar{x}}{2} = \frac{6}{2} = 3$ می‌باشد و گزینه ۲ پاسخ است.

۸- پاسخ: گزینه ۱ **▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۳، درس ۲)**

- اگر n مشاهده به صورت x_1, x_2, \dots, x_n داشته باشیم، «میانگین» آن‌ها را با نماد \bar{x} نشان می‌دهیم و به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

- میانه: پس از مرتب کردن داده‌ها، مقداری که تعداد داده‌های بعد از آن، با تعداد داده‌های قبل از آن برابر است، «میانه» نام دارد. اگر تعداد داده‌ها زوج باشد، میانه برابر با میانگین دو داده وسطی مرتب شده است.

چون داده‌ها به صورت مرتب شده هستند و تعداد آن‌ها ۸ تا است، پس میانه داده‌ها، برابر با میانگین دو داده وسطی، یعنی $\frac{7+x}{2}$ می‌باشد. حال با توجه به فرض سؤال، مقادیر میانه و میانگین را برابر با هم قرار می‌دهیم:

$$\bar{x} = \frac{2+3+5+7+x+10+11+14}{8} = \frac{x+52}{8} \Rightarrow \frac{x+52}{8} = \frac{7+x}{2} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} 56+8x = 2x+104 \Rightarrow 6x = 48 \Rightarrow x = 8$$

بنابراین مقدار میانه، برابر با $\frac{7+8}{2} = 7.5$ می‌باشد و گزینه ۱ پاسخ است.

۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۳، درس ۳)

- بعد از مرتب‌سازی داده‌ها، مقداری را که تعداد داده‌های بعد از آن با تعداد داده‌های قبل از آن برابر است، «میانه» می‌نامیم. در واقع اگر تعداد داده‌ها فرد باشد، داده وسطی و اگر تعداد داده‌ها زوج باشد، میانگین دو داده وسطی برابر میانه است.
- میانه داده‌های قبل از میانه را «چارک اول» می‌نامند و با Q_1 نمایش می‌دهند و میانه داده‌های بعد از میانه را «چارک سوم» می‌نامند و با Q_3 نمایش می‌دهند.
- حدود ۵۰٪ داده‌ها بین چارک اول و سوم قرار دارند.

ابتدا اعداد اول طبیعی کوچک‌تر از ۴۰ را به ترتیب می‌نویسیم، سپس مقادیر میانه و چارک‌ها را به دست می‌آوریم:

$$2, 3, \boxed{5, 7}, 11, \boxed{13, 17}, 19, \boxed{23, 29}, 31, 37$$

$$Q_1 = \frac{5+7}{2} = 6 \quad \text{میانه} = \frac{13+17}{2} = 15 \quad Q_3 = \frac{23+29}{2} = 26$$

با توجه به مقادیر چارک اول و سوم، حدود ۵۰ درصد داده‌ها، بین ۶ و ۲۶ قرار دارند و گزینه ۳ پاسخ است.

۱۰- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۳، درس‌های ۲ و ۳)

- مجموع انحراف از میانگین داده‌ها، همواره برابر با صفر است.
- اگر n مشاهده به صورت x_1, x_2, \dots, x_n داشته باشیم، انحراف معیار آن‌ها را با نماد σ (سیگما) نشان می‌دهند که به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\sigma = \sqrt{\frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n}}$$

مجموع انحراف از میانگین ۵ داده را برابر با صفر قرار داده و مقدار a را به دست می‌آوریم:

$$-3a - 1 + a - 1 + 3 + a = 0 \Rightarrow -a + 1 = 0 \Rightarrow a = 1$$

با جایگذاری $a = 1$ ، انحراف از میانگین داده‌ها، به صورت ۱، ۰، ۱، ۳، -۳ می‌باشد. در این صورت انحراف معیار آن‌ها برابر است با:

$$\sigma = \sqrt{\frac{(-3)^2 + (-1)^2 + 0^2 + 3^2 + 1^2}{5}} = \sqrt{\frac{9+1+9+1}{5}} = \sqrt{\frac{20}{5}} = \sqrt{4} = 2$$

زبان و ادبیات فارسی

۱۱- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۰)

جوابش اینه

منظور از «نثر فنی»، آوردن آرایه‌های ادبی فراوان، امثال و اشعار گوناگون از عربی و پارسی و اصطلاحات علمی در نثر است. نخستین نمونه آن، «کلیله و دمنه» تألیف ابوالمعالی نصرالله منشی است که در اواسط نیمه اول قرن ششم نوشته شد. (۵۳۶ هـ ق)

۱۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۰)

جوابش اینه

آنچه در مورد «لغات، کلمات، ترکیبات، جمله‌ها و دستور زبان فارسی» است، مربوط به قلمرو زبانی است. آنچه مربوط به «محتواها و مضامین» است، در قلمرو فکری است. آنچه مربوط به «آرایه‌ها، قالب‌های شعری، قافیه و وزن» است، در قلمرو ادبی می‌گنجد.

۱۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۰)

جوابش اینه

در گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ که مربوط به نثر قرن پنجم و ششم است، هیچ اشتباهی وجود ندارد، اما «کشف‌الاسرار» جزو نثرهای موزون ادب فارسی می‌باشد که در مقابل آن از ویژگی‌های نثر فنی یاد شده که اشتباه است.

۱۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۰)

جوابش اینه

در این گزینه، مخاطب شاعر معشوقی زمینی است و این مضمون جزو مضامین قرن ۵ و ۶ نمی‌باشد.

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۲: شاعر در حال هجو و تمسخر مخاطب است. هجو در شعر این دوره رواج یافت.
گزینه ۳: شاعر در حال مفاخره و تعریف از سخن خود است و مفاخره جزو مضامین رایج این دوره است.
گزینه ۴: مخاطب شاعر، معشوقی آسمانی و غیرزمینی است.

۱۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۰)

جوابش اینه

با خروج شعر از دربارها و ورود آن به خانقاه‌ها، دامنه موضوعات آن گسترش یافت و بر سادگی بیان، قدرت عواطف، عمق افکار و اندیشه‌هایی که موضوع شعر پارسی بود، افزوده شد و خانقاه‌ها در شمار پشتیبانان و پناهگاه‌های شعر فارسی درآمدند. در واقع خروج شعر از دربار، مقدمه ورود آن به خانقاه است و نه نتیجه.

۱۶- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۰)

جوابش اینه

معشوق شاعر در بیت چهارم، معشوقی ازلی و ابدی است که همیشه حاضر است، این صفات تنها در خداوند دیده می‌شود. در گزینه‌های ۱ و ۳ اشاره به ستمکاری و بی‌رحمی معشوق، قرینه‌ای است که نشان می‌دهد معشوق شاعر، زمینی است. در بیت ۲ شاعر نام ممدوح خود را ذکر کرده است، پس نمی‌تواند عشق آسمانی را بیان کند.

۱۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۰)

نثر این عبارت، نثری نسبتاً ساده است که البته در انتهای جملات آن سجع وجود دارد. همچنین لغات عربی آن کم است و فهم آن راحت است. دیگر گزینه‌ها نثری مصنوع دارند. از ویژگی‌های نثر مصنوع کاربرد لغات عربی، واژه‌های دشوار، احادیث و آیات، حکایات و امثال است.

۱۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۰)

گزینه ۱ عبارتی از تاریخ بیهقی است که نثر بینابین دارد و دارای سجع نیست، اما گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ جملات کوتاه و نثری مسجع دارند و در آخر هر جمله از آرایه سجع بهره برده‌اند.

گزینه ۲: تاجم و محتاجم
گزینه ۳: نهد و کند
گزینه ۴: نازیدم و ارزیدم

۱۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۰)

موارد «ج» و «د» درست هستند.
بررسی گزینه‌های نادرست:
الف) در نیمه قرن پنجم با دوره بلوغ نثر مواجه می‌شویم و در قرن ششم و اوایل قرن هفتم آن را در حال پختگی و کمال می‌یابیم.
ب) در این دوره، تألیف کتاب در موضوعات گوناگون علمی رواج یافت، نثر ساده به کمال رسید و نثر مصنوع هم رایج شد.

۲۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۰)

شعر ناصر خسرو ویژگی‌های دوره قبل را دارا بوده است. انوری، سنایی، خاقانی، نظامی و جمال‌الدین عبدالرزاق افرادی بودند که بیشترین تأثیر را در تغییر سبک داشتند.

۲۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۱)

گزینه ۳: -نگ = مصوت کوتاه + صامت + صامت (جنگ و سنگ)

گزینه ۱: یب = مصوت بلند + صامت (طیب و غریب)
گزینه ۲: وخت = مصوت بلند + صامت + صامت (برافروخته و سوخته)
گزینه ۴: ون = مصوت بلند + صامت (پرخون و مجنون)

۲۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۱)

ردیف: مکن / قافیه: خوبی - یعقوبی / حرف الحاقی: «ی» / حروف اصلی: «وب»

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: قافیه: ریخت - گریخت / حروف اصلی: «یخت»
 گزینه ۲: قافیه: زمان - کاروان / حروف اصلی: «ان»
 گزینه ۴: قافیه: کشیدم - شنیدم / حروف الحاقی: «م» / حروف اصلی: «ید»

۲۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۱)

جوابش اینه

در ابیات «الف» و «ج» قافیه طبق قاعده ۲ است: الف) «این - مسکین» (حروف قافیه: «ین»)
 ج) «بدواند - نتواند» (حروف قافیه: «ان» + «د») بررسی سایر ابیات:
 ب) «وی - روی» (حروف قافیه: «وی» + «ی»)
 د) «وفا - آشنا» (حرف قافیه: «ا»)
 ه) «شیدا - ما» (حرف قافیه: «ا»)

۲۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۱)

جوابش اینه

فقط گروه کلمات «بادگاری» و «پادگانی» قابلیت قافیه شدن را ندارند، زیرا با حذف حرف الحاقی «ی» حرف مشترکی باقی نمی ماند.
 نکته: دقت کنید که پسوندها می توانند با حروف اصلی کلمه دیگری قافیه شوند: «بلندترین و زیرزمین». همچنین در صورت وجود حرف الحاقی، تفاوت در مصوت کوتاه مجاز است: «زنده و خنده»

۲۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۱)

جوابش اینه

کلمات قافیه «برده ای و شرمنده ای» ← «ه کسره» و «ای» الحاقی هستند و کلمات «شرمند و برد» قافیه نمی شوند.

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: پریشان - خوبشان (حروف اصلی: ان) (پسوند «ان» در دو کلمه معنای متفاوتی ایجاد کرده، بنابراین جزو حروف اصلی در نظر می گیریم).
 گزینه ۲: روحانی - چوگانی (حروف اصلی: ان / حروف الحاقی: ی)
 گزینه ۳: نوسفر - تلخ تر (حروف اصلی: (ر))

خوبه اینو بدونی

- پسوند در یک طرف می تواند با حروف اصلی کلمه در طرف دیگر قافیه شود. (مثال: نوسفر و تلخ تر)

۲۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۱)

جوابش اینه

در شعر نو لزوماً هر مصراع قافیه ندارد. قافیه می تواند در انتهای قسمت های مختلف بیاید.
 گزینه ۳: «باید همین باشد» تکرار دارد و قافیه نیست. / «داری و می گفتمی» نیز قافیه نمی شوند.

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: نمناکش - غمناکش
 گزینه ۲: خدامانند - لبخند
 گزینه ۴: بیداد - غم بنیاد

۲۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۱)

بررسی موارد:

«الف»: «دیبا» و «زیبا» قافیه اصلی هستند، اما پیش از آن‌ها «زمین» و «چمن» نمی‌توانند قافیه شوند.
 «ب»: «آفتابی» و «ماهتابی» قافیه درونی ساخته‌اند. (نکته: «قدسی» نمی‌تواند با «آفتابی» و «ماهتابی» قافیه شود، زیرا قواعد قافیه در قافیه درونی هم برقرار است و «ی» حرف الحاقی است و با حذف آن حرف مشترکی باقی نمی‌ماند).
 «ج»: «پاکی» و «خاکی» قافیه اصلی و پیش از آن‌ها «ذات» و «ذرات» قافیه هستند.

۲۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۰)

در بیت سؤال و گزینه ۱، شاعر درباره فرا رسیدن فصل بهار شعر گفته است و مضمون مشترک این دو بیت فرارسیدن فصل بهار و خوش آب‌وهوا بودن طبیعت در این موقع سال است.
 در گزینه‌های ۲ و ۳ به آمدن معشوق اشاره شده است و گزینه ۴، شادمانی و خوشی همه کائنات را بیان می‌کند که هیچ‌کدام به آمدن بهار مربوط نیست.

۲۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۰)

مفهوم عبارت اول و بیت «ب»: ما را به دیگران واگذار مکن.
 مفهوم عبارت دوم و بیت «د»: عدم توانایی در درک و شناخت خدا
 بررسی سایر ابیات:
 الف) برتری عشق نسبت به عقل
 ج) کسی لایق شاهی است که با زیردستان بدرفتاری نکند.

۳۰- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۱)

مفهوم مشترک ابیات گزینه‌های ۱، ۲ و ۴: فهم معانی و دریافت اشارات از طریق نگاه (نظربازی عاشقانه)
 مفهوم بیت گزینه ۳: نگاه معشوق، عاشق را خواهان گناه کرده است.

علوم اجتماعی

۳۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۲)

به دلیل اهمیتی که اسلام برای عقل و عقلانیت قائل است، جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد و به تناسب جهان‌شناسی توحیدی خود در دانش‌های مختلف آن‌ها دخل و تصرف کرد و عناصر اساطیری و مشرکانه آن‌ها را نپذیرفت.

۳۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۲)

- جوامع خودباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگی دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند ← از خودبیگانگی تاریخی
- فراموشی حقیقت خود و جهان ← از خودبیگانگی حقیقی (فطری)
- نقاشی به سبک اروپایی در ایران ← غرب‌زدگی یا خودباختگی فرهنگی
- تصویب قانون کاپیتولاسیون در دوران پهلوی دوم ← خودباختگی فرهنگی

۳۳- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۲)

اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر، بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند، دادوستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن سرایت می‌کند و در صورتی که به مرور زمان، به عقاید و آرمان‌های خود پشت کند، دچار تحولات هویتی می‌شود. جهان اجتماعی‌ای که در مسیر تحولات هویتی، ارزش‌ها و عقاید جهان اجتماعی دیگری را قبول کند، به آن ملحق می‌شود.

۳۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۲)

■ در صورتی که اعضای یک جهان اجتماعی واقعیت‌ها و آرمان‌های آن را فراموش نکنند و به آن‌ها تعلق خاطر داشته باشند، آن جهان اجتماعی دارای هویت تاریخی است و اگر واقعیت‌ها و آرمان‌های یک جهان اجتماعی مطابق حق باشند، دارای هویت حقیقی است. ■ جهان اجتماعی مشکرانه اساطیری و جهان اجتماعی سکولار و دنیوی آدمی را نه تنها از حقیقت جهان، بلکه از حقیقت خود نیز بیگانه می‌کند.

۳۵- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۳)

هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود. روایتی از این هویت را در شاهنامه فردوسی می‌توان دید. اقوام مختلف ایرانی با آنکه هویت‌های اجتماعی متفاوتی داشتند، در عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت که با آموزه‌های اساطیری در آمیخته بود، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند.

گزینه ۲: پس از آشنایی با اسلام - پس از آشنایی با اسلام - پس از آشنایی با اسلام
گزینه ۳: پس از آشنایی با اسلام - پس از آشنایی با اسلام - پیش از آشنایی با اسلام
گزینه ۴: پس از آشنایی با اسلام - پیش از آشنایی با اسلام - پس از آشنایی با اسلام

۳۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۳)

■ هرگاه افراد جامعه، نوعی از ارزش‌ها را بپذیرند و به رسمیت بشناسند، هویت فرهنگی پدید می‌آید.
■ خاطره جمعی و مشترک افرادی که مدت زیادی با هم زندگی کرده‌اند، بعد تاریخی هویت جامعه را می‌سازد.
■ سرزمین، بعد جغرافیایی هویت جامعه را می‌سازد.
■ انقلاب‌ها از مهم‌ترین تحولات در هر جهان اجتماعی محسوب می‌شوند.

۳۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۳)

قدرت سیاسی و نظامی غرب در نخستین رویارویی‌ها، بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت و این امر سبب شد، تصویری که شرق‌شناسان و تاریخ‌نگاران غربی از هویت جهان اسلام القا می‌کردند، در بین جوامع اسلامی و از جمله در جامعه ایران رواج پیدا کند.

۳۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۳)

مستشرقان یا شرق‌شناسان به جمعی از محققان غربی گفته می‌شود که از منظر جهان غرب و با اهداف مواضع غربی، جوامع شرقی و میراث فرهنگی آن‌ها را مطالعه می‌کنند. در واقع به جای بازخوانی و مطالعه به بازسازی و خلق هویت شرقی از منظر جهان غرب می‌پردازند.

۳۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۳)

الف) جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود که هویتی مستقل، فعال و اثرگذار است، به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد.
ب) جهان اسلام با الهام گرفتن از انقلاب اسلامی ایران، هویت خود را بیرون از تصاویری که جهان غرب القا می‌کند، جست‌وجو می‌کند و به این ترتیب، اسلام به‌عنوان یک قطب فرهنگی جدید ظاهر می‌گردد.
ج) حیات معنوی اسلام، افق‌های جدیدی را به روی اندیشمندان جهان غرب نیز گسترده است و نظریه پردازان غربی را که طی قرن بیستم، سکولاریسم و دنیوی شدن را سرنوشت مشترک و حتمی بشر می‌دانستند به تأمل و بازبینی نظریات پیشین خود فراخوانده است.

۴۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۵)

در همه گزینه‌ها، تبعیت از قدرت بارضایت است، اما تبعیت مردم شوروی از استالین، مصداق تبعیت باکراهت است.

۴۱- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۵)

هنگامی که قدرت برخلاف حکم و قانون الهی باشد و تبعیت از قدرت هم از روی رضایت باشد، اقتداری غیرمشروع شکل می‌گیرد.

۴۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۵)

■ هنگامی که قدرت برخلاف حکم و قانون الهی باشد و تبعیت از قدرت هم از روی رضایت باشد، قدرت مقبول غیرمشروع یا اقتداری غیرمشروع شکل می‌گیرد. مانند انتخاب هیتلر به‌عنوان صدراعظم در آلمان
■ سیاست در معنای عام خود، شامل هر نوع تدبیر و سازمان دادن قدرت است.
■ کسانی که در زندگی توان تأثیرگذاری بیشتری بر اراده دیگران دارند، از قدرت اجتماعی بیشتری برخوردار هستند.

۴۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۵)

دسته‌بندی ارسطو از انواع حکومت‌ها:

شيوه حکومت	براساس فضیلت	براساس خواست و میل افراد
تعداد حاکمان	فرد	تیرانی (استبدادی)
	اکثريت	الیگارشی
	اکثريت	دموکراسی

۴۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۵)

لیبرالیسم به معنای اباحت و مباح دانستن همه امور برای انسان‌هاست. دموکراسی به‌معنای حاکمیت مردم است. لیبرال دموکراسی نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد. این نظام سیاسی، هیچ حقیقت و فضیلت فطری و جهان‌شمولی را به رسمیت نمی‌شناسد و حکومتی دنیوی و این‌جهانی است. این نظام سیاسی با فرهنگ جهان غرب که رویکردی دنیوی به عالم هستی دارد، سازگار است.

۴۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جامعه‌شناسی ۱ (درس‌های ۱۴ و ۱۵)

بررسی عبارت نادرست:

■ در نظام اسلامی، احکام و مقررات با خواست مردم و در ذیل اراده و مشیت خداوند شکل می‌گیرند.

زبان عربی

۴۶- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۷)

قُرئ: خوانده شد (رد گزینه‌های ۱ و ۲) // اِسْتَمِعُوا له: به آن گوش فرا دهید (رد گزینه‌های ۲ و ۳) // اَنْصَتُوا: خاموش باشید (رد گزینه ۳) / «درحالی که» و «با دقت» در گزینه ۳ اضافه هستند (رد گزینه ۳)

۴۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۷)

لوحات تحذیریة: تابلوهای هشدارآمیزی (رد گزینه ۴) // هذه الأنايب: این لوله‌ها (رد گزینه ۲) // لونها أصفر: رنگشان زرد است (رد گزینه‌های ۳ و ۴) // تُحذَرنا: به ما هشدار می‌دهند (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

۴۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۸)

تیار: جریان (رد گزینه ۱) // بشدة: با شدت (رد گزینه ۴) // رَفَعَه: او را بالا آورد (رد گزینه ۲) // بختة: ناگهان (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

۴۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۷)

يَسْتَهْلِكُ: مصرف می‌کند (رد گزینه‌های ۳ و ۴) // المنازل: خانه‌ها (رد گزینه ۳) // يُصَدَّرُ: صادر می‌شود (فعل مضارع مجهول) (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

۵۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۸)

تَعْلَمُونَ: می‌دانید (رد گزینه‌های ۳ و ۴) // ذاکرات قويّة: حافظه‌هایی نیرومند (رد گزینه ۲) // يَقْدِرُونَ: می‌توانند (رد گزینه‌های ۲ و ۴) // عشر: ده (رد گزینه ۴)

۵۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * عربی، زبان قرآن ۱ (درس‌های ۷ و ۸)

ترجمه صحیح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: سفر از تهران تا تبریز چقدر طول می‌کشد؟!

گزینه ۲: نفت از چاه به طرف مکان صادراتی منتقل می‌شود!

گزینه ۳: دلفین‌ها نقش مهمی در کشف چیزهایی که زیر آب‌ها است، ایفا می‌کنند!

۵۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس‌های ۷ و ۸)

گزینه ۳: «الحرب: جنگ» و «السلم: صلح» با هم متضاد هستند.

نباید سراغ اینا بری

- گزینه ۱: «حَسَنًا: بسیار خوب» و «جَيِّدًا: خوب» با هم متضاد نیستند.
گزینه ۲: «رَفَعَنِي: مرا بالا برد» و «أَخَذَنِي: مرا برد» با هم متضاد نیستند.
گزینه ۴: «خَطَرًا: خطر» و «نَفَقَةً: هزینه» با هم متضاد نیستند.

۵۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۷)

جوابش اینه

- گزینه ۱: بندر، بازار سرپوشیده‌ای برای فروش و خرید کالاها و نیازمندی‌ها است! *

نباید سراغ اینا بری

- گزینه ۲: هنگامی که چیزی را مصرف می‌کنیم، در حقیقت آن را به کار می‌بریم و از آن استفاده می‌کنیم! ✓
گزینه ۳: نفت، مایعی سیاه است که از اعماق زمین استخراج می‌شود! ✓
گزینه ۴: کره، از فراورده‌های شیر است که گاهی اوقات آن را در وعده صبحانه می‌خوریم! ✓

۵۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۷)

جوابش اینه

- ترجمه آیه عبارت سؤال: «مجرمان از چهره‌شان شناخته می‌شوند.»
این مفهوم در میان گزینه‌ها فقط در بیت گزینه ۲ آمده است؛ زیرا این گزینه بیان می‌کند که ظاهر فرد، اطلاعاتی درباره بطن او به ما می‌دهد.

۵۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۷)

جوابش اینه

- شکل صحیح خطاها در سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: مذکر ← مؤنث / معلوم ← مجهول
گزینه ۲: مضاف‌إلیه و مجرور ← صفة و مجرور بالتبعیة
گزینه ۴: مبنی ← معرب

۵۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۷)

جوابش اینه

- اعراب نائب فاعل همیشه مرفوع است. بنابراین «النَّاسُ» در گزینه ۱ صحیح است.
شکل درست نائب فاعل در سایر گزینه‌ها:
گزینه ۲: الْمُجَاهِدُونَ (مرفوع به واو)
گزینه ۳: آبَارٌ كَثِيرَةٌ
گزینه ۴: الْمُطَاطُ و العَطُورُ و الأَدویَةُ

۵۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۷)

جوابش اینه

- گزینه ۴: «يُفْتَحُ» فعل مضارع مجهول و «باب» نائب فاعل آن است.

نباید سراغ اینا بری

- گزینه ۱: «يُنزَلُ» فعل مضارع معلوم و «ماء» مفعول آن است.
گزینه ۲: «يُعْرَفُ» فعل مضارع معلوم و «نفس» مفعول آن است.
گزینه ۳: «يَطْبَخُ» فعل مضارع معلوم و «طعاماً» مفعول آن است.

۵۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۷)

بررسی افعال در گزینه‌ها:

- گزینه ۱: «یَدْعُونَ» و «لَا یَخْلُقُونَ» فعل معلوم هستند. «یُخْلَقُونَ» فعل مجهول است.
 گزینه ۲: «لَا تَقُولُوا» و «لَا تَشْعُرُونَ» فعل معلوم هستند. «یُقْتَلُ» فعل مجهول است.
 گزینه ۳: «یُؤَكِّدُ» و «خُلِقَتْ» فعل مجهول هستند.
 گزینه ۴: «یَدْخُلُونَ» و «یَتَمَتَّعُونَ» فعل معلوم هستند. «لَا یُظَلِّمُونَ» فعل مجهول است.

۵۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۷)

فعلی را که متعدی و دارای مفعول باشد، می‌توان مجهول کرد. اما فعل لازم، یعنی فعلی که نمی‌تواند مفعول بگیرد، را نمی‌توان مجهول کرد.
 در گزینه ۱ «یُسَاعِدُ» کمک می‌کند»، در گزینه ۲ «خَلَقَ: خلق کرد» و «جَعَلَ: قرار داد»، و در گزینه ۴ «یُخَرَّبُونَ: خراب می‌کنند» متعدی هستند و قابلیت مجهول شدن دارند.
 اما در گزینه ۳ افعال «یَتَحَيَّرُ: شگفت زده می‌شود» و «تَتَساقَطُ: پی‌درپی فرومی‌افتند» لازم هستند و نمی‌توانند مفعول بگیرند. به همین دلیل نمی‌توانند مجهول شوند.

۶۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۷)

در این گزینه برای مجهول کردن فعل به زمان فعل دقت نشده و به جای فعل مضارع، فعل ماضی به کار رفته است. پس شکل صحیح فعل مجهول در این گزینه «تُكْتَبُ الرِّسَالَةُ» است.

تاریخ

۶۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس ۱۲)

گاهنبارها عبارت بودند از شش جشن که به شکرانه آفریده شدن عناصر اصلی خلقت (آسمان، آب، زمین، گیاه، جانوران و انسان) در شش وقت معین از ماه‌های سال برگزار می‌شد.

۶۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۱ (درس ۱۴)

تا آن زمان موبدان ترجیح می‌دادند که مطالب کتاب اوستا را به حافظه بسپارند و به صورت شفاهی به دیگران منتقل کنند. ولی تحولات دینی این عصر از جمله پیشرفت دین مسیحیت در قلمرو ساسانی و در گرفتن مباحثات اعتقادی میان پیروان ادیان مختلف، موجب شد موبدان برای اینکه در مقام بحث و جدل، سند و مدرک در اختیار داشته باشند، اقدام به مکتوب کردن اوستای شفایی کنند.

۶۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس ۱۴)

مانی از شاپور یکم اجازه گرفت که عقاید خود را تبلیغ کند و در زمان بهرام یکم مانی به زندان افتاد و اندکی بعد اعدام شد.

۶۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۱ (درس ۱۲)

این هرم متعلق به عصر ساسانی است. که در آن اصالت نسب و خون بسیار مهم بود و نابرابری اجتماعی وجود داشت. به همین دلیل مزدک که در این دوره می‌زیست جنبشی اجتماعی به راه انداخت که مخالف این نابرابری بود. پس عبارات «الف» و «ب» درست هستند.

(ج) مربوط به دوره هخامنشیان است.

(د) مربوط به دوره هخامنشیان است.

(ه) مربوط به دوره اشکانیان است.

۶۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۱ (درس ۱۳)

(الف) در دوره هخامنشیان به منظور تشویق به کشاورزی، افرادی که را زمین‌های بایر را آباد می‌کردند، تا پنج نسل از پرداخت مالیات معاف می‌کردند.

(ب) واستریوشان سالار در عصر ساسانیان عهده‌دار مسئولیت گردآوری مالیات‌های کشاورزی برای توسعه و آبادانی در این عصر بود.

(ج) با گشایش جاده ابریشم در دوره اشکانیان دادوستد خارجی پررونق شد.

۶۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس ۱۳)

یکی از موارد عمده در آمد در ایران باستان انواع مالیات بود که شامل مالیات کشاورزی و دام، پیشه‌وران و سرانه می‌شد.

- عوارض حمل‌ونقل و راهداری، جزء عمده‌ترین منابع در آمد در ایران باستان بود، ولی شامل مالیات نمی‌شد.

۶۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس ۱۴)

یکی از پادشاهان اشکانی به نام بلاش یکم، اوستا را گردآوری کرد. به هر حال چنین به نظر می‌رسد که اوستا تا قرن‌ها به صورت شفاهی و سینه به سینه نقل می‌شده است، تا آنکه در قرن ۴ م. و در زمان شاپور دوم ساسانی به خط و زبان اوستایی نگارش یافت.

۶۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * تاریخ ۱ (درس ۱۲)

دارایی‌های خانواده که در اختیار پدر بود، قابل تقسیم و یا انتقال نبود و پس از مرگ او در اختیار پسر ارشد به عنوان رئیس خانواده قرار می‌گرفت.

۶۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * تاریخ ۱ (درس ۱۲)

تمرکز قدرت و ثروت نزد عده‌ای خاص، موجب ایجاد نابرابری اقتصادی و اجتماعی و شکل‌گیری طبقات اجتماعی به معنای واقعی آن شد. دوره کوتاه فرمانروایی مادها را باید سرآغاز این تحول دانست.

۷۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * تاریخ ۲ (درس ۱۴)

در عصر ساسانی سه آتشکده از دیگر آتشکده‌ها باشکوه‌تر بودند. آتشکده آذر برزین‌مهر در خراسان مخصوص کشاورزان، آذر گشنسپ در آذربایجان و یژه شاهان و آذر فرنبغ در فارس مخصوص موبدان.

- آناهیتا یک ستایشگاه بود و آتشکده نبود.

جغرافیا

۷۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیای ایران (درس ۸)

ایالت‌های دوره قاجاریه عبارت بود از آذربایجان، کرمان و بلوچستان، فارس و بنادر، خراسان و سیستان.

۷۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیای ایران (درس ۸)

در دوره ساسانیان، کشور به سرزمین (ایالت)، خوره (استان)، تسوگ یا تسوج (شهرستان) و رستاک (دهستان) تقسیم شده بود.

۷۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جغرافیای ایران (درس ۸)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: درست - نادرست (دهستان تابع بخش است).

گزینه ۲: درست - درست

گزینه ۳: درست - درست

گزینه ۴: نادرست (روستا است). - درست

۷۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * جغرافیای ایران (درس ۸)

برای اداره بهتر کشور، عرضه خدمات مناسب‌تر و تأمین نیازهای مردم آن را به واحدهای کوچک‌تری تقسیم می‌کنند.

۷۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * جغرافیای ایران (درس ۸)

با توجه به وجود شهرستان‌های مختلف، نقشه موردنظر متعلق به یک «استان» است و استان خراسان جنوبی را نشان می‌دهد.

۷۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جغرافیای ایران (درس ۹)

گزینه‌های «ب»، «ج» و «د» درست هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) بین عوامل شکل‌گیری سکونتگاه‌ها، آب بیشترین اهمیت را دارد.

ه) با ساکن شدن انسان در یک مکان، اولین سکونتگاه به نام روستا پدید آمد.

۷۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * جغرافیای ایران (درس ۹)

از دیدگاه دانش جغرافیا، سکونتگاه محلی است از مجموعه مسکن که عوامل طبیعی و انسانی در شکل‌گیری آن نقش دارند.

خوبه اینو بدونی

- هر شهر و روستا یک سکونتگاه است.
- سکونتگاه‌ها نه تنها به عنوان محل آسایش و مکانی برای رفع نیازهای زیستی و حیاتی انسان (شکل ب) تلقی می‌گردند، بلکه انسان بخشی از هویت خود را از قلمروهای سکونت‌گاهی خود اخذ کرده است و نسبت به زادگاه خود تعلق خاطر و حس دفاع و فداکاری دارد.

۷۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * جغرافیای ایران (درس ۹)

جوابش اینه

شهر خطی، شهری است که در حول محورهای ارتباطی (ریلی و جاده‌ای) و یا در امتداد رود، دریا و دریاچه به صورت خطی شکل گرفته است.

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: شطرنجی

گزینه ۳: شعاعی یا ستاره‌ای

گزینه ۴: شعاعی یا ستاره‌ای

۷۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیای ایران (درس ۹)

جوابش اینه

رشد سریع جمعیت از یک سو، بر تعداد جمعیت شهرها افزوده و از سوی دیگر با تبدیل نقاط روستایی به شهر، تعداد نقاط شهری را افزایش داده است.

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: افزایش جمعیت سبب شده است که شکل سکونتگاه‌ها به تدریج تغییر یابد.
گزینه‌های ۳ و ۴: این عوامل موجب افزایش جمعیت و یا مهاجرت به نقاط شهری شده است.

۸۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * جغرافیای ایران (درس ۹)

جوابش اینه

با توجه به مشکلات شهرهای بزرگ در سال‌های اخیر از جمله آلودگی هوا، گرانی مسکن و آسیب‌های اجتماعی، حرکت جمعیت از شهرهای بزرگ به مکان‌های کوچک‌تر یا روستاها آغاز شده است. این پدیده را «شهرگریزی یا مهاجرت معکوس» می‌گویند.

منطق

۸۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۹)

جوابش اینه

گزینه ۳: ریاضی را بهتر یاد می‌گیریم (تالی) البته با تمرین بیشتر (مقدم) = اگر بیشتر تمرین کنیم، آنگاه ریاضی را بهتر یاد می‌گیریم.

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: [اگر] غذاهای سالم بخورید (مقدم)، [آنگاه] سریع‌تر خوب می‌شوید. (تالی)
گزینه ۲: [اگر] ارتفاع بیشتر باشد (مقدم)، [آنگاه] تنفس سخت‌تر می‌شود. (تالی)
گزینه ۴: نباید دیرتر برسیم و الا [اگر] دیرتر برسیم (مقدم)، [آنگاه] مادر بیشتر نگران می‌شود (تالی).

- لزومی ندارد که در قضیه شرطی متصل، حتماً مقدم قبل از تالی بیاید و برای تشخیص مقدم و تالی باید به معنای جمله توجه کرد.

۸۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * منطق (درس ۹)

اگر «بعضی الف ب است» یا «بعضی الف ب نیست» مانعةالجمع باشد یعنی صدق دو طرف محال است، به این صورت اگر «بعضی الف ب است» صادق باشد، «بعضی الف ب نیست» باید کاذب باشد، در صورتی که این طور نیست. «بعضی الف ب است» در حالات تساوی، مطلق و منوجه صادق است که در حالت مطلق و منوجه «بعضی الف ب نیست» نیز صادق است. به عبارت دیگر «بعضی الف ب است» اگر صادق باشد «بعضی الف ب نیست» صدق و کذب نامعلوم دارد، اما اگر کاذب باشد «بعضی الف ب نیست» قطعاً صادق است، که این حالت منفصل مانعةالرفع است.

۸۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۹)

استدلال گزینه ۲، وضع مقدم است، اما باید از وضع مقدم، وضع تالی نتیجه شود نه رفع تالی و آلاً معتبر نخواهد بود.

گزینه ۱: وضع مقدم است و وضع تالی را نتیجه داده و معتبر است.
گزینه ۲: وضع مقدم است و وضع تالی را نتیجه داده و معتبر است.
گزینه ۳: وضع مقدم است و وضع تالی را نتیجه داده و معتبر است.
گزینه ۴: رفع تالی است و رفع مقدم را نتیجه داده و معتبر است.

- در قیاس استثنایی اتصالی دو حالت معتبر داریم که در این دو حالت، مقدمه دوم یا وضع مقدم کرده است و یا رفع تالی که در این صورت به ترتیب نتیجه وضع تالی یا رفع مقدم خواهد بود. همچنین دو حالت نامعتبر داریم که در مقدمه دوم یا رفع مقدم صورت گرفته یا وضع تالی.

۸۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * منطق (درس ۹)

در قیاس «استثنایی انصالی حقیقی»، مقدمه شرطی، منفصل حقیقی است و بین دو بخش آن، عناد و گسستگی حقیقی و تام برقرار است. به عبارت دیگر هر دو بخش این گونه قضا یا، هم زمان صادق و هم زمان کاذب نیستند. بنابراین در چنین قیاس هایی اثبات هر بخش مقدمه شرطی، نفی بخش دیگر و نفی هر بخش، اثبات بخش دیگر را در پی دارد.

۸۵- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * منطق (درس ۱۰)

تفاوت مهم میان تفکر نقاد و تفکر غیرنقاد، جدی گرفتن فرایند تفکر و توجه آگاهانه به آن و پرسیدن سؤالات درست و به جاست. چنین متفکری هنگام شنیدن یک مطلب یا تصمیم گیری درباره آن، آن را از وجوه مختلف بررسی می کند. تفکر نقاد یا سنجشگرانه، فراگیری مهارت تفکر و تفکر کردن درباره نحوه صحیح تفکر است؛ یعنی همان اصول و قواعدی که در درس منطق آموخته می شود، پس آموختن قواعد منطق از ویژگی های تفکر نقاد نیست بلکه تفکر درباره قواعد منطق از ویژگی های تفکر نقاد است.

۸۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۹)

گزینه ۱: مقدم ۱ و تالی ۱ را به درستی معرفی کرده است.
این بیت یک قضیه شرطی متصل است که تالی آن، خود یک قضیه شرطی متصل دیگر است.

«ز خاک من اگر گندم برآید / از آن گرنان پزی مستی فزاید»
مقدم ۱ / تالی ۱

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۲: مقدم ۱ درست است ولی تالی ۱ را که یک قضیه شرطی است، تبدیل به قضیه حمله کرده است.
گزینه ۳: مقدم ۲ را درست معرفی کرده (به جای «آن»، چیزی را که «آن» به آن اشاره می‌کند، آورده است) ولی تالی ۲، عبارت «خاک من مستی فزاید» نیست بلکه عبارت «آن نان مستی فزاید» است.
گزینه ۴: با اینکه یک قضیه شرطی معرفی شده است که نتیجه بیت موردنظر است ولی هیچ‌کدام از مقدم و تالی معرفی شده با مقدم و تالی ۱ و ۲ تطبیق نمی‌کنند.

۸۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * منطق (درس ۹)

جوابش اینه

اگر «یا الف یا ب» حقیقی باشد، پس:

الف یا ب

$$\left. \begin{array}{l} - \leftarrow + \\ + \leftarrow - \\ + \rightarrow - \\ - \rightarrow + \end{array} \right\} \rightarrow \text{منفصل حقیقی} \rightarrow \text{نه هر دو نه هیچ کدام}$$

و چون غیر الف متناقض الف و غیر ب متناقض ب است، پس صدق و کذب آن‌ها هم طبق قاعده تناقض بدین صورت به دست می‌آید:

غیرالف یا غیرب

$$\left. \begin{array}{l} + \leftarrow - \\ - \leftarrow + \\ - \rightarrow + \\ + \rightarrow - \end{array} \right\} \rightarrow \text{منفصل حقیقی} \rightarrow \text{نه هر دو نه هیچ کدام}$$

اگر «یا الف یا ب» مانع‌الجمع باشد، پس:

الف یا ب

$$\left. \begin{array}{l} - \leftarrow + \\ \pm \leftarrow - \\ + \rightarrow - \\ - \rightarrow \pm(?) \end{array} \right\} \rightarrow \text{منفصل مانع‌الجمع} \rightarrow \text{نه هر دو شاید هیچ کدام}$$

و چون غیر الف متناقض الف و غیر ب متناقض ب است، پس صدق و کذب آن‌ها هم طبق قاعده تناقض بدین صورت به دست می‌آید:

غیرالف یا غیرب

$$\left. \begin{array}{l} + \leftarrow - \\ \mp \leftarrow + \\ - \rightarrow + \\ + \rightarrow \mp(?) \end{array} \right\} \rightarrow \text{منفصل مانع‌الرفع} \rightarrow \text{نه هیچ‌کدام شاید هر دو}$$

۸۸- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * منطق (درس ۹)

جوابش اینه

در شرطی منفصل ساختار قضیه «یا... یا...» است لذا دو بخش آن تقارن ساختاری دارند و عوض شدن جای آن‌ها تغییری در معنا ایجاد نمی‌کند.

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: گاهی در مکالمات روزمره لفظ «اگر» و «آنگاه» ذکر نمی‌شوند یا الفاظ دیگری به جای آن‌ها به کار می‌روند.
گزینه ۲: لفظ «اگر» در ساختار شرطی متصل وجود دارد، نه منفصل.
گزینه ۳: در قضا بای شرطی متصل، ممکن است جای اجزای جمله عوض شود، بنابراین باید توجه داشت که مقدم لزوماً نباید در ابتدای قضیه بیاید و تالی به لحاظ معنا دنباله مقدم است؛ نه آنکه لزوماً در گفتار و نوشتار نیز پس از مقدم ذکر شود.

۸۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۹)

جوابش اینه

در قیاس استثنایی اتصالی، از وضع مقدم و رفع تالی نتیجه معتبر به دست می‌آید. در این قیاس رفع تالی صورت گرفته و نتیجه، نقیض مقدم قضیه شرطی است؛ پس معتبر است.

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: رفع مقدم است و قیاس نامعتبر.
گزینه ۲: وضع تالی است و قیاس نامعتبر.
گزینه ۳: وضع مقدم است ولی نتیجه به جای اینکه تالی مقدمه شرطی باشد (این دکمه متعلق به لباس من است)، یک قضیه متفاوت است (لباس، متعلق به من است).

۹۰- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: استدلال * منطق (درس ۹)

جوابش اینه

الف) قضیه «گر فاش گردد، (آنگاه) شود روی زرد» شرطی متصل است.
ب) در اینجا «گرچه» به معنای «حتی اگر» است و عدم مشروطیت را می‌رساند، نه شرط را. یعنی گرگ زاده بدون هیچ قید و شرطی، عاقبت گرگ می‌شود و حتی بزرگ شدن با آدمی تغییری در حکم ایجاد نمی‌کند.
پ) دو قضیه شرطی متصل وجود دارد که یکی، در جایگاه تالی دیگری است.
ت) فقط مقدم قضیه شرطی آمده است و تالی ندارد.

۹۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * منطق (درس ۱۰)

جوابش اینه

در فن بیان به سخنرانان آموزش داده می‌شود که چگونه با برقراری تماس چشمی با شنوندگان و... تأثیر کلامی قوی‌تر و زبانی اثرگذارتر داشته باشند. این یکی از شاخصه‌های مهم در اقناع دیگران است و اقناع دیگران یکی از اهداف استدلال محسوب می‌شود.

۹۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * منطق (درس ۱۰)

جوابش اینه

در فن جدل بهتر است در هر مرحله، نسبت به درستی مقدمه‌هایمان از طرف مقابل اعتراف بگیریم، نه اینکه مقدمات را پنهان کنیم (رد گزینه ۲). اما این مقدمات را باید به گونه‌ای مطرح کنیم که او نتواند قبل از بیان ما، نتیجه را حدس بزند و در هنگام شنیدن نتیجه، غافلگیر شود (رد گزینه‌های ۳ و ۴).

۹۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۱۰)

جوابش اینه

گاهی در زندگی در پی قانع کردن دیگران هستیم. در گذشته چنین استدلال‌هایی را در فن «خطابه» بررسی می‌کردند.

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: جدل با هدف غلبه بر دیگران است، نه قانع کردن آن‌ها.
گزینه ۲: لزوماً این گونه نیست که با هدف غلبه بر دیگران از مغالطه استفاده شود، به علاوه که در این استدلال مغالطه‌ای وجود ندارد.
گزینه ۳: هدف از جدل نشان دادن حقیقت نیست، بلکه غلبه بر دیگران است.

خوبه اینو بدونی

- استدلال‌ها بر اساس اینکه هدف از بیان آن‌ها چیست، به سه دسته تقسیم می‌شوند:
- استدلال برهانی: که هدف از آن کشف حقیقت است.
- استدلال خطابی: که هدف از بیان آن، قانع کردن مخاطب است.
- استدلال جدلی: که هدف از بیان آن، غلبه کردن بر حریف است.

۹۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * منطق (درس ۹)

با توجه به اینکه در سؤال تستی، تنها یک گزینه جواب است، برای انتخاب گزینه نهایی توسط نسرین، می توان هم قیاس استثنایی اتصالی و هم قیاس استثنایی انفصالی تشکیل داد.

گزینه ۱: اتصالی - اگر یک گزینه جواب نباشد، آنگاه گزینه دیگر جواب است؛ یکی از گزینه ها جواب نیست؛ پس حتماً گزینه دیگر جواب است.

گزینه ۲: انفصالی حقیقی - یا این گزینه است جواب است یا گزینه دیگر؛ این گزینه جواب نیست؛ پس گزینه دیگر جواب است.

۹۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: استدلال * منطق (درس ۹)

بررسی گزینه ها:

گزینه ۱: دو کار که با هم در تضادند، با هم صادق نمی شوند ولی شاید با هم کاذب بشوند (جمع نمی شوند ولی شاید رفع بشوند). بنابراین رابطه شرطی میان آن دو، انفصال مانعةالجمع است. اما «شعر گفتن» و «شعر نگفتن» نه با هم صادق و نه با هم کاذب نمی شوند لذا در تناقض هستند و رابطه شرطی میان آن دو، انفصال حقیقی است.

گزینه ۲: چون «سیگار کشیدن» و «ورزش کردن» مانعةالجمع هستند پس «سیگار نکشیدن» و «ورزش نکردن» مانعةالرفع خواهند بود. لذا «نه هیچ کدام و شاید هر دو»، اما این گزینه می گوید: «نه هر دو و شاید هیچ کدام» که نادرست است.

گزینه ۳: چون «ورزش کردن» و «سیگار کشیدن» مانعةالجمع هستند پس، از «ورزش نکردن» (کذب یک طرف)، نتیجه ای حاصل نمی شود، یعنی نمی دانیم «سیگار کشیدن» صادق است یا کاذب. پس ممکن است سیگار بکشد یا نکشد. ولی از «ورزش کردن» (صدق یک طرف)، نتیجه می شود که «سیگار کشیدن» کاذب است. پس حتماً سیگار نخواهد کشید.

گزینه ۴: مثال نقض: ممکن است آن کار غیر از «سیگار کشیدن»، «بازی کردن» باشد که با «ورزش کردن» رابطه عموم و خصوص من وجه دارد. زیرا «بعضی بازی ها ورزش هستند» (مثل فوتبال) و «بعضی بازی ها ورزش نیستند» (مثل بازی های فکری) و «بعضی ورزش ها بازی نیستند» (مثل وزنه برداری).

اقتصاد

۹۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۱۱)

- ✓ ■ خلبانی هواپیما: خدمات در GDP محاسبه می شوند.
- ✗ ■ تولیدات کار آفرین ایرانی در نروژ: در GDP تنها تولیدات درون مرز یک کشور محاسبه می شوند.
- ✗ ■ فروش لوازم آرایشی تولید شده در سال قبل: GDP تنها شامل کالاهای نهایی و خدمات تولید شده در یک سال تقویمی از اول فروردین تا پایان اسفند است.
- ✗ ■ فعالیت های داوطلبانه در خیریه: کار بدون دستمزد در GDP محاسبه نمی شود.
- ✓ ■ فعالیت کارگر افغانی در ایران: در GDP تولیدات، همه شهروندان و خارجی هایی که در ایران فعالیت داشته اند محاسبه می شود.
- ✗ ■ تولیدات اقتصاد زیرزمینی: تولید فعالیت های زیرزمینی، قاچاق و یا غیرقانونی، که اطلاعات دقیقی از آن ها در دسترس نیست، در GDP لحاظ نمی شود.
- ✓ ■ تعمیر کاری خودرو: خدمات در GDP محاسبه می شوند.
- ✓ ■ ساخت لوازم الکترونیکی: ارزش پولی همه کالا و خدمات نهایی در GDP نهایی محاسبه می شود.
- ✓ ■ کار زنان در مزارع: از آنجایی که در مقابل دستمزد انجام شده باشد، در GDP محاسبه می شود.
- ✗ ■ خرید و فروش کالاهای دست دوم: کالاهای دست دوم در GDP لحاظ نمی شوند، چراکه زمانی که برای اولین بار در تولید فروخته شده اند به حساب آمده اند.
- ✗ ■ ارزش میوه و شکر برای تولید آیمیه: در GDP تنها کالا و خدمات نهایی لحاظ می شوند و محاسبه کالاهای واسطه ای خطای محاسباتی به بار می آورد.

۹۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * اقتصاد (درس ۱۱)

الف) جمع دهک‌های معلوم در کشور ب: ۸۵

جمع دهک‌های مجهول (دهک دوم و هفتم): ۱۵

با توجه به اینکه سهم هر دهک، باید از سهم دهک‌های قبلی خودش بیشتر باشد و از سهم دهک‌های بعدی خود کمتر باشد، در نتیجه سهم دهک دوم ۵ و سهم دهک هفتم ۱۰ می‌باشد.

ب) جمع دهک‌های معلوم کشور «الف» ۷۵ است. در نتیجه دهک دهم آن ۲۵ می‌باشد. با تقسیم دهک دهم به دهک اول، به شاخص توزیع درآمد ۸/۳ می‌رسیم در حالی که این شاخص در کشور «ب» ۵/۵ می‌باشد. هرچه شاخص دهک‌ها بزرگ‌تر باشد، توزیع درآمد ناعادلانه‌تر است و با توجه به اینکه شاخص دهک‌ها در کشور «الف» بزرگ‌تر است، توزیع درآمد در آن کشور ناعادلانه‌تر است.

۹۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * اقتصاد (درس ۱۱)

الف) ابتدا باید با جمع مواردی که در تولید ناخالص داخلی محاسبه می‌شود، این شاخص را محاسبه کنیم. دقت کنید که ردیف ۳ به دلیل آنکه درآمد در خارج از کشور است در تولید ناخالص داخلی محاسبه نمی‌شود؛ بنابراین:

میلیون دلار $310,000 = 26,000 + 49,000 + 14,000 + 86,000 + 135,000$ = تولید ناخالص داخلی

ب) برای محاسبه میانگین سهم هر فرد از درآمد ملی یا همان درآمد سرانه، باید درآمد داخلی را بر جمعیت کشور تقسیم نمود؛ بنابراین:

دلار $7,750 = \frac{310,000 \text{ میلیون دلار}}{40 \text{ میلیون نفر}} = \frac{\text{درآمد داخلی}}{\text{جمعیت}}$ = درآمد سرانه

۹۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۱۱)

الف) این موضوع مرتبط با نابرابری در شاخص توزیع درآمد است که با عبارت‌های بخش «الف» در گزینه‌های ۱ و ۳ ارتباط دارد.

ب) «HDI» یا «شاخص توسعه انسانی» از جمله شاخص‌های توسعه است نه رشد و پیشرفت، بنابراین عبارت بخش «ب» در گزینه‌های ۱ و ۲ در آن بررسی نمی‌شود.

ج) برخی از کشورها و سازمان‌های بین‌المللی در طول سده‌های گذشته، از شاخص‌های توسعه و همچنین نهادهایی که ظاهراً با هدف توسعه اقتصادی به وجود آمده‌اند، برای تحمیل الگوها و سبک زندگی غربی استفاده کرده‌اند.

۱۰۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطة: کاربرد * اقتصاد (درس ۱۱)

با توجه به برابر بودن نرخ رشد تولید، ابتدا باید با استفاده از فرمول محاسبه نرخ رشد تولید، میزان درصد افزایش تولید در کشور A را به دست آورده، سپس با این نرخ، تولید ناخالص داخلی کشور B در سال ۱۴۰۱ را محاسبه کنیم؛ بنابراین:

$100 \times \frac{\text{تولید ناخالص داخلی در سال ۱۴۰۰} - \text{تولید ناخالص داخلی در سال ۱۴۰۱}}{\text{تولید ناخالص داخلی در سال ۱۴۰۰}}$ = نرخ رشد تولید کشور A

$20\% = 100 \times \frac{19,000,000 \text{ هزار دلار} - 22,800,000 \text{ هزار دلار}}{19,000,000 \text{ هزار دلار}}$ = نرخ رشد تولید کشور A

دقت کنید که برای محاسبه تولید ناخالص داخلی در سال جاری یا جدید (۱۴۰۱) یک فرمول ساده‌تر نیز وجود دارد:

(نرخ رشد تولید / ۱) × تولید ناخالص داخلی سال قبلی + تولید ناخالص داخلی سال قبلی = تولید ناخالص داخلی سال جدید

میلیون دلار $33,600 = 28 \times 1/2 + 28$ هزار میلیون دلار = تولید ناخالص داخلی کشور B در سال ۱۴۰۱

۱۰۱- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۱۱)

الف) گاهی درآمدهای مردم برای به دست آوردن شاخص دهک‌ها، قابل ثبت نیست. به همین دلیل اقتصاددانان برای به دست آوردن اختلاف درآمدی، اختلاف هزینه‌ای را محاسبه می‌کنند.

ب) کشورهای پیشرفته از درآمد و قدرت اقتصادی بالایی برخوردارند.

۱۰۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۱۱)

گزینه ۱: رشد یک مفهوم کمی است؛ نه کمی - کیفی
گزینه ۲: اگر جمعیت در طول زمان رشد کند، به طور کلی عرضه نیروی کار هم افزایش می یابد؛ اما افزایش میزان تولید کالا و خدمات نیاز به عوامل دیگری نیز دارد و صرف افزایش جمعیت موجب افزایش قدرت تولید کشور نخواهد شد.
گزینه ۳: افزایش شاخص رشد یک کشور را معمولاً با افزایش درآمد آن کشور معادل در نظر می گیرند؛ نه افزایش منابع.

۱۰۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۱۲)

الف) اگر پس از یک سال، درآمد فرد و اقلام مصرفی که خریداری کرده است و استفاده نشده است زیاد بیاید، خمس آن باید پرداخت شود.
ب) به صورت طبیعی، سال مالی از همان روزی که اولین درآمدها را به دست آورده اید، شروع می شود.

۱۰۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطة: کاربرد * اقتصاد (درس ۱۲)

پرداخت خمس موجب توزیع مجدد ثروت می شود و عدالت اقتصادی را در جامعه گسترش می دهد.

۱۰۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * اقتصاد (درس ۱۲)

بررسی عبارتهای نادرست:
الف) خرید مقایسه ای زمان بر است این زمان را می توانستید برای کسب درآمد، انجام کارهای سرگرم کننده یا رسیدگی به خانواده صرف کنید.
ب) با خرید مقایسه ای، نسبت به خرج کردن پول خود احساس آرامش بیشتری می کنید.
د) ممکن است پس انداز حاصل از خرید مقایسه ای، به ویژه برای اقلام با قیمت پایین، کمتر از هزینه های زمان، بنزین یا سایر هزینه های دیگر برای کسب اطلاعات باشد.

۱۰۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۱۲)

به طور کلی در اقتصاد زندگی، سه اتفاق مهم می افتد: دخل، حفظ و خرج. دخل یا کسب درآمد، شامل فعالیت هایی می شود که بیشتر افراد برای درآمدزایی و پول درآوردن انجام می دهند. خرج کردن، مربوط به حوزه برنامه ریزی مخارج و شیوه های مصرف است. حفظ و رشد درآمد، شامل فعالیت هایی نظیر پس انداز و سرمایه گذاری است.

۱۰۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * اقتصاد (درس ۱۲)

$$۱۰۳ = ۱۶ + ۱۳ + ۹ + ۳ / ۵ + ۱۷ + ۲۵ + ۱۸ + ۱ / ۵$$

بدیهی است که ۱۰۱ از ۱۰۳ کمتر است در نتیجه گزینه های ۱ و ۳ حذف می شوند.

۱۰۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: کاربرد * اقتصاد (درس ۱۳)

الف) در خرید کالاهای ارزان تر، به مرور مبلغ قابل توجهی صرفه جویی می شود.
ج) خریدهها باید آگاهانه و هوشمندانه باشند، درحالی که غالب اوقات خریدهای ما این گونه نیستند.

۱۰۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۱۳)

مراحل خرید مقایسه‌ای:

۱. تعریف مسئله
۲. فهرست گزینه‌ها
۳. تعیین معیارها
۴. ارزیابی
۵. تصمیم‌گیری (اقدام به خرید)

۱۱۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطة: دانش * اقتصاد (درس ۱۳)

الف) روش «۶ب» مربوط به مصرف مسئولانه است نه خرید هوشمندانه.
 ب) مولای ما امیرمؤمنان علی علیه السلام می‌فرمایند: کسی که به دنبال آرامش است، قناعت ورزد.